

Ann Magnusson

Enhetschef IFO barn och familj

Insatser som Askersunds kommuns Individ- och familjeomsorg ger utan individuell behovsprövning

Den 23 januari 2025 beslutade regeringen om propositionen ”En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter (prop. 2024/25:89)”. Den nya lagen föreslås träda i kraft 1 juli 2025. Syftet med den nya socialtjänstlagen är att socialtjänsten ska bli långsiktigt hållbar genom att socialtjänsten bland annat ska bli mer förebyggande, lätt tillgänglig, jämställd och kunskapsbaserad. Propositionen fokuserar på att stärka och modernisera socialtjänstens arbete med förebyggande insatser, tillgänglighet och samverkan.

De centrala intentionerna är:

1. Förebyggande arbete: En central del av propositionen är att socialtjänsten ska ha en tydligare roll i att förebygga sociala problem innan de uppstår. Det innebär att det ska finnas insatser på ett tidigt stadium, för att minska behovet av mer omfattande stöd senare. Utöver detta tydliggörs också kommunens ansvar för planerandet av insatser inom alla verksamhetsområden.
2. Lättillgänglig socialtjänst: Socialtjänsten ska vara mer tillgänglig för medborgarna. Detta innebär en förenklad tillgång till stöd och insatser, där invånarna inte ska behöva möta onödiga byråkratiska hinder för att få hjälp.
3. Insatser utan behovsprövning: För att öka tillgången till stöd införs en modell där vissa insatser kan ges utan behovsprövning. Detta gör det möjligt för personer i utsatta situationer att få snabbare hjälp utan att behöva genomgå en detaljerad prövning av sina behov.
4. Samverkan: Propositionen betonar vikten av samverkan mellan socialtjänsten och andra aktörer, såsom hälso- och sjukvården, skola, polis och frivilligorganisationer. Syftet är att skapa ett mer sammanhållet och effektivt stöd för den enskilde genom ett gemensamt ansvarstagande.

Utöver detta ska socialtjänsten vara kunskapsbaserad, främja jämlika och jämställda levnadsvillkor, ha ett tydligt barnperspektiv samt inriktas på att enskilda ska leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Förslagen ska ses som en helhet.

Som ett led i att socialtjänstens regelverk bör bli mer flexibelt för att verksamheten i större utsträckning ska kunna anpassas efter lokala förutsättningar och behov föreslås enligt propositionen socialnämnden få tillhandahålla insatser för personliga behov utan individuell behovsprövning. Insatser utan individuell behovsprövning kan vara insatser som är öppna för alla eller riktade mot specifika målgrupper eller viss problematik. Det klargörs dock att en insats som innebär en ekonomisk transaktion alltid bör föregås av en individuell behovsprövning. Insatser för ekonomiska behov ska därför inte få ges utan behovsprövning.

Konsekvenser för barn

Det bedöms vara till barns bästa att socialnämnden tidigt kan möta barns behov. Vidare bedömer socialnämnden att beslutet är i enlighet med den nya socialtjänstlagens intentioner genom att barnrättsperspektivet stärks och att noggranna riskbedömningar ska göras inför varje beslut om insats som ska beviljas utan behovsprövning.

Insatser för personliga behov

Nedan ses de insatser i kommunal regi för personliga behov enligt 11 kap 5 § SoL, som planeras erbjudas genom Individ och familjeomsorgen i Askersunds kommun inom enheten barn och familj, och bedöms kunna tillhandahållas utan individuell behovsprövning.

Generell bestämmelse (barn): Socialnämnden får tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning till barn och har fyllt 15 år utan vårdnadshavarens samtycke.

Samtliga insatser riktar sig till kommuninvånarna

1. Insats: Rådgivning/information

Målgrupp: Barn, unga och vuxna

Villkor: Kommuninvånare samt vuxna med barn som är folkbokförda i Askersunds kommun

2. Insats: Personligt stöd

Målgrupp: Barn och unga 0–18 år

Villkor: Kommuninvånare

3. Insats: Stödsamtal – våld i nära relation

Målgrupp: Barn, unga och vuxna

Villkor: Kommuninvånare utsatt för våld eller barn som bevittnat våld i nära relation

4. Insats: Stödsamtal – brottsoffer

Målgrupp: Barn och unga

Villkor: Kommuninvånare, utsatta för brott.

5. Insats: Stödsamtal – utövare av våld i nära relation

Målgrupp: Barn och unga

Villkor: Kommuninvånare, utövare av våld i nära relation

6. Insats: Föräldraskapsstöd genom enskilda samtal

Målgrupp: Föräldrar med barn 0–18 år

Villkor: Kommuninvånare samt vuxna med barn som är folkbokförda i Askersunds kommun

7. Insats: Familjebehandling

Målgrupp: Föräldrar med barn 0–18 år

Villkor: Familjer med barn som är folkbokförda i Askersund och som upplever svårigheter inom familjen.

8. Insats: ABC föräldraskapsstödsutbildning 3-12 år samt 13–18 år, enskilt eller i grupp.

Målgrupp: Föräldrar med barn 0–18 år

Villkor: Kommuninvånare samt vuxna med barn som är folkbokförda i Askersunds kommun

9. Insats: Strukturerad öppenvård, ART (Aggression replacement training) enskilt eller i grupp.

Målgrupp: Barn, unga och vårdnadshavare/föräldrar med barn 0–18 år

Villkor: Kommuninvånare samt vuxna med barn som är folkbokförda i Askersunds kommun

10. Insats: Strukturerad öppenvård, BIFF (Barn i föräldrars fokus) enskilt eller i grupp.

Målgrupp: Föräldrar till barn 0–18 år

Villkor: Kommuninvånare samt vuxna med barn som är folkbokförda i Askersunds kommun

11. Insats: Nätverksarbete/nätverksträffar med eller utan barn och föräldrar

Målgrupp: Barn och ungdomar 0–18 år

Villkor: Kommuninvånare samt vuxna med barn som är folkbokförda i Askersunds kommun

12. Insats: Samarbetssamtal

Målgrupp: Vuxna med barn 0–18 år

Villkor: Kommuninvånare samt vuxna med barn som är folkbokförda i Askersunds kommun, samtycke från båda föräldrarna/vårdnadshavarna

13. Insats: Informationssamtal

Målgrupp: Vuxna med barn 0–18 år

Villkor: Kommuninvånare samt vuxna med barn som är folkbokförda i Askersunds kommun, för gemensam träff krävs samtycke från båda föräldrarna/vårdnadshavarna

14. Insats: Provtagning barn och unga

Målgrupp: Barn och unga 0–18 år

Villkor: Starka indicier på att nyttjade av droger förekommit, samtycke från båda vårdnadshavarna

15. Insats: Skolsocialt team

Målgrupp: Barn och unga i grundskolan

Villkor: Kommuninvånare, barn inskriva på skolan i Askersunds kommun där insatsens erbjuds.

16. Insats: Familjecentralens öppna verksamhet (Öppen förskola, babycafé och spädbarnsmassage)

Målgrupp: Föräldrar och blivande föräldrar med barn 0–18 år

Villkor: Samma som målgrupp

17. Insats: Gruppverksamhet barn, Skilda världar

Målgrupp: Barn och unga 0-18 år

Villkor: Kommuninvånare, separerade föräldrar

18. Insats: Gruppverksamhet barn, Krångel i familjen

Målgrupp: Barn och unga 0-18 år

Villkor: Kommuninvånare, föräldrar/förälder med psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik.

19. Insats: Anhörigstöd för barn, enskilt eller i grupp

Målgrupp: Barn och unga 0-18 år

Villkor: Kommuninvånare, föräldrar/förälder med psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik.